

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

**SOCIETATEA ORTODOXĂ NAȚIONALĂ
A FEMEILOR ROMÂNE — FILIALA CLUJ**

RAPORTUL

Dnei Secretară Sofia Meteș, cetit la adunarea generală a Filialei, la 5 Maiu 1929.

*Preasfințite Părinte Episcop,
Onorată adunare generală,*

An de an venim înaintea D.-Voastră, pentru a Vă raporta asupra activității ce am desfășurat-o dela ultima adunare generală. Și aceasta, noi o facem nu numai pentru a îndeplini o formalitate, ci venim cu drag înaintea D.-Voastră, pentru a simți din nou învierea mulțumirii adevărate, recapitulând munca îndeplinită în trecerea unui an, cu toate roadele ei binecuvântate pentru neam.

Organizate în Societate religioasă, sub scutul bisericii noastre strămoșești, cetatea de rezistență nebiruită a neamului nostru dealungul veacurilor de grea încercare, noi îndeplinim în măsura puterilor noastre, o operă de purificare morală.

Precum biserica noastră ortodoxă, contopită cu însuși sufletul neamului românesc, a slujit lui Dumnezeu cu bunătate și largă toleranță, tot astfel și noi, sub pavăza ei, îi urmăm pilda, desfășurând o muncă de armonizare, de solidaritate națională și fără tendințe de agresiune.

Ne-am străduit mai ales a întări sentimentul religios, care, din nenorocire a scăzut foarte simțitor, căci ne dăm bine seama, că, multele curente nesănătoase și otrăvitoare, ce tind mai ales la desfigurarea sufletului tinerei generații, nu pot fi combătute și distruse, decât prin mântuitoarea credință în Dumnezeu.

Misiunea noastră desigur este frumoasă și înălțătoare, dar îndatorirea ce ne-am luat-o este foarte grea. Avem credința deplină, că prin muncă hotărâtă și stăruitoare, sprijinite de toți cei cu dragoste de neam, vom putea s'o ducem la îndeplinire.

În străduințele noastre am avut prețiosul și statornicul sprijin al bunului și iubitului nostru Patron, P. Sf. Episcop Nicolae, căruia îi exprimăm omagiul și profunda noastră recunoștință.

Activitatea Comitetului.

Privitor la activitatea Comitetului, îmi iau voie a Vă expune faptele mai de seamă din anul trecut.

Încurajate de admirabilele rezultate morale obținute în anii trecuți, prin organizarea de conferințe, Comitetul nostru a organizat și în anul acesta o serie de conferințe, cu subiecte religioase și istorice, cu intrarea gratuită, cu prețiosul concurs al unora dintre cei mai distinși conferențieri, cărora le exprimăm și pe aceasta cale recunoștința și viile noastre mulțumiri. Asemenea aducem calde mulțumiri și dlui Rector al Universității, din a cărui bunăvoință am obținut pentru acest scop sala IV a Universității.

Conferințele au urmat astfel:

La 2 Decembrie 1928, dna Dr. Elisa Constantinescu-Bagdad a vorbit despre: „*Ideile religioase la cei vechi*“.

La 16 Decembrie, dl profesor Dr. Ioan Vască: „*Biserica și Unirea*“.

La 13 Ianuarie, Părintele Dr. Sebastian Stanca: „*Un proces al Episcopului Vasile Moga cu Sașii din Sebeș*“.

La 27 Ianuarie, dl prof. Sextil Pușcariu: „*Ce este românesc în cultura și literatura românească*“.

La 10 Februarie, Părintele Dumitru Antal, despre: „*Calendarul îndreptat și serbarea Sf. Paști*“.

La 24 Februarie, dl prof. Ștefan Besdechi: „*Un mare umanist român*“.

La 10 Martie, dl Ștefan Meteș a încheiat ciclul conferințelor, vorbind despre: „*Importanța bisericii ortodoxe în dezvoltarea istorică a neamului nostru*“.

Împodobirea Catedralei.

Comitetul nostru și-a luat marea îndatorire de a se îngriji de împodobirea măreței Catedrale ce se înalță aici la Cluj, ca slavă lui Dumnezeu în amintirea biruinței neamului nostru, și vrem ca să nu fie întrecută în strălucire de bisericile stăpânilor noștri de ieri. De aceea am tipărit încă în anul trecut, și am răspândit în tot cuprinsul țării, apeluri către creștinii generoși, rugându-i să ne ajute în străduințele noastre. Darurile au și sosit și ne sosesc mereu în diverse obiecte și bani, atingând suma de 81.000 Lei. Pe lângă alte daruri regale, despre care am avut onoarea a Vă raporta în trecuta adunare generală, am mai primit din partea Maiestății Sale Regina Elisabeta a Greciei, un prea frumos potir antic de argint aurit și o candelă de argint antică.

Balul copiilor.

Urmând tradiției inaugurate de noi, am organizat și în anul acesta în ajunul Sf. Nicolae, un

bal de copii, cu diferite surprize. Astfel cei mici au avut fericirea să vadă aievea la balul lor, pe dalba crăiasă din poveste: Albă ca zăpada, înconjurată de piticii ei devotați. Apoi Moș Nicolae făcându-și apariția, darnic și bun cum este, a împărțit daruri copilașilor, deopotrivă, săraci sau mai bogați.

Succesul moral a fost deplin, asemenea și cel material, pe care dl casier va binevoi a vi-l comunica.

Aducem din nou cele mai adânc simțite mulțumiri dsoarei Penescu Liciu, dlui Dr. Bologa, precum și dlui primar și dlui director al Uzinei electrice, pentru prețiosul sprijin ce ni-l'au dat cu aceasta ocazie.

Mărțișoare.

Pentru a reinvia vechea datină a mărțișoarelor cu semnificația lor și pentru a spori și fondul Societății, am vândut și în anul acesta ca și în anii trecuți, mărțișoare — iconițe în apropierea zilei de 1 Martie.

Doamne și domnișoare din societatea Clujului ne-au dat și de astădată prețiosul concurs la vinderea mărțișoarelor pe stradă. Le mulțumim cu toată căldura. Asemenea exprimăm cele mai vii mulțumiri dlui prefect al poliției, din a cărui bunăvoință s'au îndeplinit ușor formalitățile cerute.

Biblia pentru orbi.

Comitetul nostru, solicitat de Direcțiunea Institutului de orbi prin dl director Halarievici, încă acum doi ani a pus bazele unui fond, din care să se tipărească pentru orbi, în alfabetul Braille, minunata carte: Biblia, care prin învățăturile sale sfinte să-i conducă pe cei fără vedere spre drumul de lumină al credinței în D-zeu, care le va ușura suferința.

Anul acesta prin bunăvoința dlui director Halarievici, am și luat măsurile necesare pentru începerea imediată a tipăririi. Astfel s'au comandat și au și sosit table de zinc suficiente pentru 4—5 volume de tipar. Imprimarea s'a început de către elevii Institutului de orbi, cărora le dictează zilnic studenți teologi părți din Biblie, după îndrumarea dlor profesori dela Academia noastră teologică, și, sperăm să fie terminate până la toamnă. Cu ajutorul lui Dumnezeu și în măsura puterilor noastre vom tipări în fiecare an 4—5 volume, până ce vom duce la îndeplinire această mare și importantă însărcinare ce ne-am luat.

Pentru a spori fondul pentru tipărirea Bibliei am apelat și anul acesta la dl director al Operei și dsa ne-a promis pentru acest scop venitul unei premiere. Ii aducem călduroasele noastre mulțumiri anticipate.

Șezători pentru meseriași.

Comitetul nostru și-a îndreptat atențiunea și grija și asupra populației de muncitori și în special asupra tinerilor ucenici dela școlile de meserii, cari mâine, vor forma clasa de mijloc a României-Mari.

Această lume de muncitori, amenințată și pândită la fiecare răspântic de drum de către vrăjmașii țării noastre, pentru a le otrăvi sufletele cu ideile distructive ale comunismului, dacă nu vom sta de veghe, salvându-i, noi toți cei cari avem datoria, mâine va deveni o permanentă primejdie pentru integritatea și viitorul scumpei noastre țări.

Indemnată de aceste gânduri și griji, Societatea noastră și în anul acesta, ca în anul trecut, a organizat serii de șezători pentru populația muncitorească, cu intrarea gratuită, unde pe lângă un program artistic-literar executat de elevii școalelor normale de învățtoare și de învățatori și de elevele școlii profesionale de fete, un conferențiar de seamă, trata subiecte de religie, morală, istorie și igienă și combătând ideile subversive, le oferea tinerilor muncitori sfaturi și momente de reculegere sufletească.

Cu profundă mulțumire sufletească am constatat că sămânța bună aruncată de noi și-a dat din belșug roadele binefăcătoare. Șezătorile noastre au avut un succes desăvârșit. Ele au deșteptat cel mai mare interes în lumea muncitorilor, atrăgându-i în număr atât de mare, încât sala gimnaziului „Dr. C. Angelescu“, unde s'a ținut prima șezătoare s'a dovedit a fi mult prea neîncăpătoare. Astfel am cerut pentru acest scop sala festivă a Prefecturii, care, prin bunăvoința dlui prefect al județului, dl Adam Popa, ne-a și fost pusă la dispoziție pentru întreaga serie de conferințe. De fiecare dată sala prefecturii a fost arhiplină. Am constatat cu mulțumire că șezătorile noastre au fost cercetate și de un însemnat număr de intelectuali.

Aceste șezători au ținut tot din 2 în două săptămâni Duminecile, când nu erau conferințe la Universitate. Aducem și pe aceasta cale cele mai adânc simțite mulțumiri dlui prefect, pentru sprijinul ce ni-l'a acordat. Asemenea mulțumim și presei și în special părintelui Septimiu Popa, care în repetite rânduri a arătat importanța șezătorilor noastre, în coloanele ziarului „Universul“.

Șezătorile s'au ținut astfel:

La 9 Decembrie, dl director Anton Domide, a dezvoltat subiectul: „*Pentru ce trăiește poporul român în sărăcie în țara cea mai bogată*“.

La 3 Februarie a. c., părintele-prof. Patriciu Curea, a vorbit despre „*Urme de meserii și industrii în Biblie*“.

La 17 Februarie a. c., a vorbit tot părintele Patriciu Curea despre: „*Sfaturi înțelepte din cărți*“.

La 3 Martie, dl prof. Dr. Andrei Buzdug, despre: „*Isus și meseriași*“.

La 17 Martie, părintele-prof. Atanasie Popa: „*Idealul tinereții*“.

Exprimăm din nou vii mulțumiri domnilor conferențieri, precum și domnilor și doamnelor directori și directoare de școli și prin dânsii și școlarilor pentru prețiosul concurs ce ni-l'au dat.

Slujbe pentru școlari.

Slujbele pentru școlari au continuat și anul acesta cu aceeași grijă și bună rânduială ca și în anii trecuți în Capela Eroilor. Sfânta liturghie a

fost oficiată în fiecare Duminică de către dnii preoți, profesorii de religie, cari la sfârșitul fiecărei slujbe le tălmăceau elevilor ce ascultau cu evlavie cuvântul dumnezeesc al Evangheliei, întăritor de suflete.

Aducem calde mulțumiri dlor profesori de religie, asemenea mulțumim și dlui decan al Academiei teologice, pentru sprijinul ce ni-l'a dat, dispunând ca dnii stud. teologi să ne dea concursul, dând răspunsurile liturgice.

Aducem vii mulțumiri și dlui colonel Nicolau, comandantul Regimentului 83 Inf. pentru sprijinul prețios ce ne dă.

Cheltuelile le suportă Societatea noastră.

Premii elevilor.

Potrivit bunului obicei inaugurat de Societatea noastră înainte de aceasta cu mulți ani, și care a dat rezultate morale admirabile, vom distribui și anul acesta premii celor mai buni elevi în studiul religiunii și bună purtare, dela școlile primare și secundare din Cluj.

Împărțirea premiilor se va face Duminică în 2 Iunie a. c., ora 11 a. m., în sala Teatrului Național, în cadrul unei solemnități potrivite, în prezența P. Sf. Episcop Nicolae, a Comitetului și Corpului didactic.

Ca premii vom distribui cărți de conținut moral-religios.

Ne luăm voce a invita cu toată căldura pe toți cei cu dragoste și interes pentru educația morală a tinerei generații, să participe la această solemnitate.

Diverse.

Comitetul nostru s'a îngrijit și în anul acesta de împodobirea Sfântului Mormânt din Vinerea Patimilor, contribuind prin aceasta la înălțarea serviciului divin.

— Comitetul se interesează de aproape și de bunul mers al *Corului Episcopiei*, cărui harnică și devotată noastră membră în comitet, dna Maria Ciortea, îi aduce reale și prețioase servicii. Pentru nevoile corului, am acordat de curând și un ajutor în bani.

— În 8 Octomv. 1928, Comitetul nostru a avut marea mulțumire sufletească să asiste la *solemnitatea decorării* vrednicei sale foste președintă activă și actuală presidentă de onoare a Filialei, dna *Elena Voitești*, cu „Răsplata muncii pentru biserică Cl. I.“, de către Ministerul Cultelor, la intervenția P. Sf. Episcop Nicolae. Decorația s'a făcut în cadrul unei frumoase festivități, în saloanele Episcopiei, când P. Sf. Sa a făcut elogiul rodniciei activității desfășurate cu un devotament neîntrecut de doamna Elena Voitești, timp de 3 ani cât a stat în fruntea Filialei noastre, pe care a condus-o cu multă înțelepciune.

Din partea Comitetului nostru a fost salutăta prin frumoase cuvinte de către dna vicepreședintă Vera Bohățel.

Foarte mișcată a răspuns dna Elena Voitești, asigurându-ne că va rămânea legată sufletește tot-

deauna de Societate, căreia îi va da și în viitor din toată inima întreg sprijinul său.

— Comitetul nostru fiind solicitat în nenumărate rânduri de stăruitoare cereri de ajutoare materiale, cu mult regret s'a văzut în trecut silit să refuze asemenea *ajutoare din fondurile Filialei*, deoarece Statutele și Regulamentul nu prevăd acordarea de ajutoare materiale, fiind Soc. noastră exclusiv de propagandă religioasă-morală și patriotică, — dar tot de atâtea ori pentru a le veni în ajutor solicitanților, Comitetul nostru a colectat între membrii săi.

Deci, pentru a putea alina în viitor și din durerile celor în mizerie materială, Comitetul nostru a hotărât și a pus bazele unui fond, care se va administra aparte de celelalte fonduri și din care vom acorda în măsura puterilor noastre ajutoare. Astfel am și dăruit 5000 Lei elevilor ortodoxe sărace dela Liceul Principesa Ileana.

— Comitetul nostru a mai acordat un ajutor de 2000 Lei săracilor ortodocși din Cluj cu ocazia sf. sărbători ale Nașterii Domnului și tot cu aceea ocaziune a dăruit 1000 Lei pentru pomul de Crăciun organizat de Soc. Frația de Cruce pentru bolnavii spitalului militar.

— Exprimăm toată recunoștința și viile noastre mulțumiri On. Primării și On. Prefecturii a județului, precum și Institutelor financiare din Cluj, pentru ajutoarele ce au binevoit să le acorde scopurilor urmărite de Societatea noastră.

— Comitetul nostru îndeplinindu-și o sfântă datorie, a participat prin delegatele sale la toate comemorările și sărbătorile naționale.

— Comitetul asemenea s'a prezentat în corpore la Preasfințitul Episcop Nicolae cu ocaziunea zilei onomastice, pentru a-i aduce omagii și felicitări.

— Credincioase punctului nostru de vedere că Soc. românești feminine au marea chemare să desfășoare o activitate de armonizare în interesul cauzelor mari ale neamului, noi am căutat să cultivăm cele mai bune legături de colegialitate cu ele. Astfel ne-am făcut plăcuta datorie de a participa la toate manifestările Societăților, ca serbări, comemorări și adunări generale.

Dacă n'am isbutit, cu toată dorința noastră să păstrăm raporturi de caldă colegialitate cu vre-una din aceste Societăți, avem conștiința împăcată, că nu noi suntem răscolitoare de nemulțumiri și turburătoare de pace.

— Raportul nostru cu Comitetul Central a fost și este cel indicat de statute și regulament.

— Ne mai luăm voce a Vă raporta că, în decursul anului 1928, am ținut 23 ședințe, iar în anul acesta până acum 9, deliberând asupra chestiunilor arătate în prezenta dare de seamă și asupra altor chestiuni în legătură cu Societatea. Comitetul a lucrat totdeauna cu multă dragoste, devotament și în deplină armonie.

— În decursul anului s'au produs următoarele schimbări în comitet: S'au retras doamnele Virginia Marica și Felicia Rozvan și au fost alese cu unanimitate d-nele Olimpia Bârsan și Eleonora Pușcariu.

— Societatea noastră are astăzi 356 de membri.
 — Adunarea generală este rugată să binevoiască a lua la cunoștință raportul acesta și să binevoiască a aproba activitatea desfășurată de comitet, în conformitate cu statutele și scopul Societății.

Sofia St. Meteș, secretară.

Sfințirea bisericii din Dumbrăvița.

Biserica impozantă din Dumbrăvița, zidită și dată destinației acum 33 de ani, în anul acesta a fost înnoită în întregime cu reparații externe și pictură interioară.

Sfințirea ei s'a săvârșit prin P. C. Sa Laurențiu Curea, secr. eparhial ca delegat al P. Sf. Sale, în ziua de Duminecă, 27 Oct. c. Sărbării i-s'a dat un fast deosebit.

Mandatarul episcopesc a fost întâmpinat de un banderiu de călăreți, iar în fața bisericii un sobor de preoți cu o mulțime mare de popor, înșiruiți pe ambele părți ale drumului. Preotul local Ioan Cotuțiu l-a bineventat. Intrând toți în biserică, s'a oficiat vecernia.

În ziua sărbării des de dimineață s'a adunat popor mult și din satele din jur cari sunt unite.

Slujba sfințirii a fost săvârșită de 8 preoți. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul tineretului sub conducerea învățătorului Ioan Cotuțiu.

La sfârșitul sf. liturghii P. C. Sa pr. L. Curea a rostit o predică festivă, ascultată cu multă evlavie de către credincioși. După aceasta s'a servit un sft Maslu.

A urmat o masă comună în casa preotului. Sărbarea s'a încheiat cu o vădită mulțumire sufletească a tuturor credincioșilor, atât de dornici după slujbe frumoase, încadrate de tot fastul ceremonial.

Religiune și știință.

Societatea modernă, deși poartă adânc întipărită pecetea influinței exercitate de creștinism până'n cele mai mici forme ale organizării sale, totuși a luat o atitudine cel puțin indiferentă, dacă nu de-adreptul disprețuitoare și ostilă față de religione. Atitudinea aceasta rece a dus la stabilirea cunoscutei fraze, că între religione și ști-

ința modernă este o profundă contradicere, adevărurile religioase ne mai putându-se menține în fața ultimelor rezultate ale științei.

În articolul precedent am demonstrat, în legătură cu studiul dlui prof. Dr. G. Muntean despre „Creațiunea lumii“, lipsa seriozității unei asemenea afirmațiuni, izvoare atât din necunoașterea esenței științei, cât și a religiei. Cunoașterea temeinică a ființei lor delătură nu numai teza, că între ambele nu există, ci conduce la o altă teză, pe baza căreia putem afirma cu conștiința deplin împăcată, că între ele nici nu poate fi contradicere. Acest fapt voi cerca să-l demonstrez în cele următoare. Cei ce s'au ocupat de această problemă, voind să o evedențieze, s'au folosit de următoarea analogie din domeniul fizicii. Să ne închipuim, că într'un plan sunt active două puteri. Direcția în care se poate manifesta acțiunea acestor forțe, poate fi de trei feluri: paralelă, diferită și contrară. O întâlnire între aceste două puteri poate avea loc numai în cazul ultim, când — dată fiind direcția lor contrară — ele se vor ciocni, izbindu-se față în față. În celelalte două cazuri ele se pot influența, respective întretăia, suferind oarecari modificări dela direcția inițială. Înlocuind aceste forțe mecanice cu termenii de religione și știință, credință și rațiune, oricine se poate convinge, că un antagonism între ele numai în acel caz e posibil, când ele ar veni în contradicere cu privire la obiectul, scopul și mijloacele de cari se servesc.

Să cercetăm deci raportul dintre ele din acest întreit punct de vedere, începând cu întrebarea: care este obiectul științei? Ea se ocupă de lumea văzută, de lumea materială, care cade în sfera simțurilor și se poate pipăi, vedea, număra, măsura și cântări. Cu un cuvânt, de tot ce cade sub puterea de observație și experimentare a omului. Obiectul religiei însă nu-l formează universul cu fenomenele lui, ci lumea supranaturală, adică lumea spirituală, care este infinită și vecinică, numită împărăția lui D-zeu. Despre această lume și despre autorul ei ne vorbește Mântuitorul, iar nu despre vre-o teorie științifică sau despre vre-un sistem bazat pe pure speculațiuni filozofice. Centrul acestei lumi este D-zeu.

La cunoașterea lui D-zeu putem ajunge pe două căi: pe cea naturală, deducându-i existența și unele însușiri din lumea creată, întocmai după cum deduci calitățile unui autor din scrierile sale. Pe această cale neputând să ne ridicăm până la adevărata Lui cunoaștere, El a binevoit să ni-se descopere și în mod supranatural, cu intenția bine determinată de a ni-se face cunoscut în însaș ființa Sa. Dar nici pe calea aceasta, având minte mărginită, nu putem pătrunde în esența dumnezeirii, căci El ne-a descoperit numai atâta, cât ne este de lipsă pentru mântuire. Pe de altă parte, dintre toate științele omenești, fiind numai noi înzestrați cu rațiune, urmează că numai noi ne putem ridica până la ideea despre D-zeu, fie chiar și într'o formă mărginită. Cu ajutorul rațiunii ne convingem, că D-zeu, după ce a creat lumea, nu a întrerupt orice contact cu ea, ci continuă a se interesa de ea, intervenind în mersul ei, de câte ori află de cuviință. Din constatarea aceasta reese, că între D-zeu și lume în general, iar în special între D-zeu și om există un raport, din care izvorăsc o serie întregă de îndatoriri pentru om, omul fiind obligat să-L adore, să l-se'nchine și să-l împlinească voința. Toate acestea, adecă cunoașterea lui D-zeu în sine și a îndatoririlor rezultate din acest raport, formează obiectul religiei.

Cum însă religia este raportul între doi factori, dintre cari unul e o ființă psihofizică, e natural, ca ea să se ocupe și de unele probleme relative la trebuințele materiale și trecătoare ale vieții omenești. Dar chiar și în cazul acesta, ea nu le privește dintr'un punct de vedere pur omenesc-pământesc, ci din acela al eternității. Ca ilustrare ne poate servi problema fericirii sau a bogăției. În timp ce știința consideră asemenea chestiuni ca aparținând numai vieții pământești, religia le atribuie un sens mai adânc, le imprimă o notă spirituală, transpunându-le într'o viață viitoare și vecinică.

Deci una vorbindu-ne de lumea naturală, iar cealaltă de lumea supranaturală, reese că au obiecte diferite și astfel în loc de a avea două puteri în acelaș plan, avem două puteri de fapt, dar în două planuri suprapuse, ceea ce făcând imposibilă întâlnirea lor, delătură contrazicerea dintre ele.

La acelaș rezultat ajungem și prin analiza scopului urmărit. Ce urmărește știința? Să pătrundă în tainele naturii, spre a-i oferi omului stăpânirea asupra universului. Spre a realiza acest scop, însuși D-zeu a înzestrat pe om cu ochi și minte iscoditoare, voind ca omul să pătrundă el singur cu ajutorul acestor arme în tainele ei. Mulțumită acestui dor asistăm la minunatele descoperiri și invenții ale tehnicii moderne, care pe zi ce merge reușește să rupă câte un sigil de pe secretele naturii, din ce în ce tot mai împlânzite. Prin faptul, că suntem înlănțuiți de acest glob de o putere, pe care numai moartea o poate zdrobi, omul nu pierde nimic din valoarea sa. Dimpotrivă, după cum vulturul închis în colivie dovedește prin privirea-i mândră ațintită spre culmile munților, că patria lui e muntele, așa și sufletul omului dovedește prin eternul și neobositul său zbucium spre excelsior, că patria sa e înfinitul albastru. Această descătușare de cele pământești însă nu va urma prin știință, care cu toate progresele sale nu poate potoli această sete a omului după cunoașterea adevărului absolut, ci numai prin religie, care are drept scop împreunarea omului cu D-zeu prin iubire, de a-l ridica din lumea strâmtă a egoismului într'o sferă morală mai înaltă, de a face din om un factor al executării planurilor divine, de a înfrăți pe toți oamenii, întrunindu-i în casa aceluiaș părinte, a Tatălui nostru al tuturor, care ne cheamă și ne așteaptă, asemenea unui părinte ce așteaptă reîntoarcerea fiului său dintr'o călătorie lungă și împreună multe și grele peripeții. La acest rezultat omul poate ajunge și fără știință. Aceasta e cauza pentru care în Sf. Scr. nu se vorbește de chestiuni științifice. Dacă totuși se amintesc unele, aceasta se face cu scopul moral de a arăta, că totul provine dela D-zeu, El fiind cauza întregului univers, ceea ce nici știința obiectivă nu neagă. Cărturarul zbuciumat de neliniște, când se apropie de Isus nu-i cere deslușiri asupra mecanismului universului, ci asupra problemei morale a împărăției cerești. Acesta e scopul religiei.

Deci pe de-o parte avem știința, care ne face să cercetăm pământul, unde totul e trecător, pe de altă parte religia, care ne

îndreaptă privirile sufletești spre cer, unde totul e vecinic. Una ne oferă spre stăpânire globul pământesc, cealaltă împărăția lui D-zeu. Una ne leagă de materia, din care suntem făcuți, cealaltă caută să ne apropie de focul dumnezeirii, din care ni s'a împărțit o scânteie. Unde-i deci contrazicerea?

(Va urma).

Emil Nicolescu.

CUVINTE CĂTRE PREOȚI

11. Sfințitorul vieții.

„Bine e cuvântat, cel ce vine
intru numele Domnului“.

(Mateiu 21, 9).

Ori cât de important este rostul social a preotului, ori cât de mari ar fi serviciile ce le poate aduce pe aceasta cale credincioșilor săi; adevăratul teren de activitate a preotului este și va rămânea deapăruri *biserica și Sf. taine*.

Altă dată credincioșii înconjurau pe preotul lor cu o stimă, ce se apropia de venerațiune. Adeseori mă gândesc la motivele sufletești din cari a izvorât aceasta stimă și la motivele, pentru cari ea a scăzut așa de simțitor. Desigur, pentru micșorarea acestei stime nu sunt de vină credincioșii, deoarece stima nu e un lucru, pe care poate să ți-l ceară cineva și să-l refuzi. Ea este reoglindirea calităților, sufletești mai ales, a celui stimat în sufletele celor ce îl înconjură. Este deci o calitate intrinsecă. Așa dar vina pentru scăderea prestigiului de care s'a bucurat preoțimea de altădată, o purtăm noi, preoții.

Dar ce calități au putut avea acești înaintași ai noștri, pe cari noi nu le avem? De ce lumea face o așa de categorică distincțiune între noi și înaintașii noștri? Eu găsesc un singur răspuns la aceasta întrebare; preoții de altădată se apropiau de credincioșii lor în numele Domnului, iar noi ne apropiem de ei în numele înțelepciunii veacului acestuia. Preoții de altă dată nu voiau să fie decât sfințitorii acestei vieți; noi avem ambițiunea de a îndeplini funcțiunea de învățători, de conducători politici și economici. Rând pe rând terenul de activitate a preotului a fost mutat din preajma altarului în biroul oficiului parohial. Desigur și acest oficiu — simbolul activității

extra-bisericești a preotului — își are importanța lui, și preotul se cuvine să-și împartă activitatea lui între acesta și între biserică după cuvintele înțelepte a Mântuitorului: aceasta ce cuvine s'o faceți, iar cealaltă să n'o întrelăsați.

Ci un lucru trebuie; să nu uităm, că oamenii nu se pot mântui prin hârtii, ori prin acțiuni sociale, ci prin *darul lui D-zeu*. Dacă ne-a succes să facem să se pogoare acest dar în sufletele credincioșilor noștri, atunci ne-am îndeplinit datoria întregă. În cele mai solemne clipe ale vieții sale pământești Isus s'a rugat Tatălui ceresc pentru apostoli, ca să-i sfințească pe dânșii; la rândul nostru noi suntem deobligați să ne rugăm pentru sfințenia credincioșilor încredințați nouă.

Funcționari și oficii are lumea destule; dela noi ea cere hrană sufletească, pânea cea cerească, care s'a pogorât din cer, pe care dacă o mănâncă omul, viu va fi în veac. Are dreptul să o ceară; pentru aceasta ne-a ales Isus. Și dacă nu i-o dăm, asemenea ne vom slugii nevrednice, care a ascuns în pământ talantul Stăpânului încredințat lui.

Preoții suntem fruntea, care leagă pământul de cer. Prin noi se face comunicația între ele. A noastră e datoria de a întinde mâna și a conduce pe oameni la D-zeu, după cum, tot prin mâinile noastre ființează vecinic D-zeu între oameni. Pe altar, între rugăciunile fierbinți a preotului se repetă zilnic marea minune din ieslea Vitleemului: Cuvântul se face trup și se sălășluște între oameni.

Preoții de azi se pare că au uitat cuvintele Mântuitorului adresate apostolilor: „fără de mine nu puteți face nimic“. În preajma unui lucru mare, în preajma unui lucru neobicinuit, oamenii în mod instinctiv simt neputința lor și lipsa ajutorului ceresc; fericit acela, care între astfel de împrejurări știe să se roage.

Și fiindcă sunt așa de multe momentele din viața omenească, când omul simte nevoia comunicării cu D-zeu, ceace cer oamenii dela preoți este ceace au cerut și apostolii dela Învățătorul: „Doamne, învăță-ne să ne rugăm!“

Căci numai acest singur mijloc de comunicație îl au oamenii, între ei și cu

D-zeirea: graiul. Și cât sunt de neputincioase vorbele pentru exprimarea sentimentelor mai complicate, mai ales atunci, când necesitatea exprimării e simțită de un om neobișnuit cu mânuirea cuvintelor.

Și azi, în nevoile lor, oamenii aleargă la preot și-l cheamă la casa lor spre a-și adăpa sufletul însetat de arsura vieții, la cuvintele rugăciunilor, pe cari le rostește preotul. Adeseori însă aleargă zadarnic. Preotul e la școală, la ședința consiliului comunal, ori a vre-unei bănci și nu poate merge; ori dacă merge, își îndeplinește funcțiunea cu grabă și cu superficialitate, fără să-și dea seama, că prin cuvintele ce le rostește și prin acțiunile ce le săvârșește el trebuie să se identifice cu sentimentele de evlavie a celui ce i-a reclamat serviciile.

Eu am avut cinstea de a cunoaște câțiva preoți din generația veche. Oameni simpli, fără pretențiuni. Dar poate tocmai din motivul, că acești oameni își recunoșteau insuficiența educației lor intelectuale, se răzimiră în toată activitatea lor pe D-zeu. Vorba lui Goga: înțelepciunea lor era molitvelnicul, comoara lor de cuvinte și de sentințe era culeasă din cântările și molitvele cărților bisericești, din Evangheliile, din Psaltire, din Înțelepciunea lui Solomon și din Isus Sirah. Dar mă întreb: Ce substituim noi acestei înțelepciuni inspirate, de care ne-am depărtat într'un mod așa de vădit?

Acești preoți bătrâni poate nu știau altceva, dar știau să se roage. Se identificau așa de mult cu duhul ce transpira din acțiunile cu adânc înțeles a cultului nostru, că se pierdea cu totul personalitatea lor și deveneau un factor întregitor a acestui cult. De aceea inspirau credincioșilor o stimă, ce se apropia de venerațiune. *Ei erau sfințitorii vieții.*

Cât pentru vremile de azi, constatarea dlui Nichifor Crainic este perfect adevărată: „Marea poezie a cultului și a scripturii, care învâluie și ridică sufletele, lipsește. Puterea rugăciunii, cu textele ei de neasemănată inspirație lirică, e total necunoscută“.

Dar în lipsa acestora, de ce mijloace dispunem noi spre a putea aduce pe fiii noștri sub patrafirul duhovnicesc și la împărțirea cu Hristosul mistic?

Dacă raționalizarea credinței a fost o necesitate arzătoare, spre a putea păstra în legăturile bisericii mântuitoare lumea, care a făcut pe teren cultural un progres enorm, asta nu înseamnă, că felul de a exprima sentimentele religioase, cultul, poate fi lăsat pe planul al doilea, ori chiar abandonat. Fără cult, ori ce religione e menită să devină o speculațiune filozofică seacă și neroditoare.

Îndeplinirea superficială a actelor cultului înseamnă două păcate deodată: lipsa de credință și lipsa de sinceritate.

Să luăm aminte: lumea își rezervă binecuvântarea sa pe seama celor ce vin în numele Domnului!

Pr. Ion Goron.

Predică în biserica catedrală din Cluj. Duminecă, în 17 Nov. c. va predica C. Ș. pr. Sim. Vasinca, iar Miercure, în 21 Nov., C. S. pr. I. Goron.

Sfințire de biserică. Duminecă în 10 Nov. c. se va face sfințirea provizorie a bisericii celei noi din *Agris*, protopopiatul Turzii, prin delegatul episcopesc P. C. Sa protoiereul Gh. Oprean, misionar eparhial.

Congresul național-bisericesc se va deschide la data de 18 Noembrie c. după programul cunoscut. Indată după congres se vor continua și ședințele Sf. Sinod.

Hirotonire. În zilele de 1 și 2 Noembrie c. a fost hirotonit întru diacon, preot și duhovnic clericul Gavril *Petruțiu*, absolut al Academiei teologice din Cluj, pentru parohia *Deleni* (Potoc) protopopiatul Reghinului.

Convocare.

Subsemnatul delegat de către Consiliul eparhial, prin ordinul Nr. 6666/1929, cu conducerea actului pentru alegerea de protopop și paroh al Lăpușului, în conformitate cu dispozițiile reglementare, prin aceasta convoc consiliul protopopesesc și adunarea protopopească pe ziua de *Luni 25 Noembrie 1929*, în Târgu-Lăpușului. Și anume:

1. Dimineata la ora 8, ședința consiliului protopopesc, pentru săvârșirea candidărilor, în localul școlii de stat.

2. La ora 9, liturghie cu invocarea Duhului Sfânt, în capela parohiei.

3. La ora 10, adunarea protopopească pentru săvârșirea actului electoral, tot în capelă.

Cluj, la 4 Noemvrie 1929.

Dr. Sebastian Stanca,
delegat consistorial.

	PARTEA OFICIALĂ	
--	------------------------	---

Nr. 962/1929.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. I. *Mănăstireni I*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termeniu de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.
2. Sesiune parohială 32 jugăre.
3. Stola uzitată.
4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 5 Iunie 1929.

*Oficiul protopopesc ort. rom. în conțelegere cu
Consiliul parohial din Mănăstireni.*

A. Muntean, protopop.

Nr. 753/1929

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. II. *Luiieriu*, din protopopiatul Reghin, se publică concurs cu termeniu de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat conform cualificațiunei.

2. Locuință în natură și supraedificate economice.

3. Sesiune parohială 20 jugăre, arător și fânaț.

4. Drept de pășunat în pășunea comunală.

5. Zece cară lemne de foc în pădure, pe an.

6. Stola îndatinată.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele cerute de legile în vigoare, oficiului protopopesc ort.-rom. al tractului Reghin și cu prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Reghin, la 9 Septembrie 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Ion Maloș, protopop.

Nr. 454/1929.

2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. *Chețani*, din protopopiatul Luduș, cu termeniu de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Sesiune parohială 32 jug. pământ productiv.
3. Casă parohială, supraedificii și grădină.
4. Stola îndatinată.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile cu documentele regulamentare oficiului nostru în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 21 Octomvrie 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial din Chețani.

Romul Popa, protopop.